

Debattinnlegg/Leserinnlegg Sogn Avis, Sendt 22. januar 2015, publisert 29. januar 2015

Marianne Nilsen, Marinøkolog, «Sognefjorden Vel»
Torbjørn Dale, Marinbiolog, HiSF/«Sognefjorden Vel»

Hvor ble det av fjordfisken?

Mange engasjerte privatpersoner har lenge uttrykt bekymring om tilstanden i dypet av Sognefjorden. Spesielt når det gjelder fisk. Dessverre vil den enkeltes stemme lett fortynnes i en stor fjord, som stadig virker mørkere. Det er på tide å samordne bekymringene til en sterkere og tydeligere stemme, som forhåpentligvis vil gi gjennomslagskraft både regionalt og nasjonalt!

Foreningen «Sognefjorden Vel» ble formelt stiftet onsdag 14.1.15. Vårt formål er å fremme en helhetlig forvaltning av Sognefjorden, og en bærekraftig høsting av fjordens ressurser. Dette skal oppnås gjennom arbeid for å øke og spre kunnskap om Sognefjordens økosystem. Vi skal være et talerør for Sognefjorden, og vil ivareta interessene til allmennheten. Foreningen har også som mål å bli en høringsinstans i forbindelse med planlegging og forvaltning av tiltak som påvirker Sognefjorden, og som faller inn under foreningens formål. Vår første mulighet er her allerede. Regional plan for vassforvaltning for Sogn og Fjordane vassregion 2016-2021 er på høring, og vi vil bruke stemmen vår!

I Sogn Avis 17.1.15 hadde Magne Strand et debattinnlegg om brislingfisket i Sognefjorden. Han oppfordret «Sognefjorden Vel» til å komme på banen. Den oppfordringen tar vi i mot! Vår første store oppgave blir å svare på høringen. En hovedkonklusjon i planen er at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere tilstanden i fjordene er lavt. Dette er vi enige i. Det er ingen tvil om at vi trenger mer kunnskap om de marine ressursene, og om hvordan disse virker sammen med hverandre og miljøet. Strand har imidlertid rett i at vi sitter på mye av kunnskapen allerede. Vi kan ikke tillate at kunnskapsmangel blir en hvilepute for forvaltningen av fjorden vår. Når det gjelder brislingen som Strand fokuserte på, vet vi at den er viktig i næringsnettet. Vi kan derfor med stor sannsynlighet anta at en bedre forvaltning av brisling vil gagne flere arter, og hele økosystem. Vi vet at lysfisket har en betydelig bifangst. Selv om omfanget kan synes lavt sammenlignet med fiskebestander på «utsida», kan effektene i fjordene være betydelige.

Allerede på vår andre dag som formell forening sendte vi, sammen med HiSF og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, en søknad til Miljødirektoratet om arrangementsmidler for Sognefjordkonferansen 2015. Konferansen har vi kalt «Hvor ble det av fjordfisken? Mindre i Sognefjorden, usynlig i Vannforskriften». Med finansiering er vi klare til å utfordre regionale og nasjonale myndigheter på forvaltning av fjord- og kystnære fiskebestander. Norges kystlinje er unik i Europa. Våre fjordarmer utgjør et betydelig areal og volum av det såkalte kystvannet. Mange av våre marine fiskebestander holder til i fjordene. I den regionale planen for vannforvaltning vurderes den økologiske tilstanden i fjordene i 5 ulike tilstandsklasser, fra svært dårlig til svært god. Tilstanden vurderes på grunnlag av målinger av ulike økologiske element. Tilstandsklassen til de enkelte fjordområdene danner grunnlag for hvordan fjordene skal forvaltes.

På tross av fiskens betydning som ressurs, dens store brukerinteresse og viktige økologiske roller, så er det ingen av elementene som den samlede tilstanden vurderes fra, som direkte gjenspeiler tilstanden for den marine fisken. Vi ønsker blant annet å tydeliggjøre for allmennheten hvordan den marine fisken blir koplet til de elementene som allerede skal overvåkes, og kanskje vise hvordan våre handlinger (for eksempel forurensing) dermed kan få andre konsekvenser enn det en umiddelbart antar. Vår hovedutfordring til forvaltningsmyndighetene er imidlertid om et mer direkte mål på tilstanden til marine fiskebestander bør inkluderes som element i disse økologiske vurderingene. Et slikt mål vil kunne styrke allmennhetens tiltro til vannforvaltningsplanene.

Kanskje kan fangsttall for brisling være et slikt element? Og kanskje kan fredningsområder være et tiltak for å forbedre og opprettholde god tilstand i fremtiden?

Så langt er «Sognefjorden Vel» et styre med engasjerte representanter fra allmennheten. Noen av oss er bare genuint interessert, andre har en formell marinfaglig bakgrunn eller yrke. Målet er å bli en større forening med både privatpersoner og lag som medlemmer. Bli gjerne med å heve stemmen vår, Sognefjorden trenger et kraftig talerør!